

SLOVENSKI VESTNIK

CELOVEC
ČETRTEK
23. FEB.
1995

Letnik L
Štev. 8 (2795)

Cena 10 šil.
Izhaja v Celovcu
Erscheinungsort
Klagenfurt
Verlagspostamt
9020 Klagenfurt
Poštni urad
9020 Celovec
P. b. b.

Opominska straža v Celovcu

V opomin državljanom, da je prišel čas, ko se je in ko se bo treba odločno upreti nasilju, rasizmu in neonacistični miselnosti, in kot izraz sožalja svojcem umorjenih Romov ter solidarnosti z romsko narodno skupnostjo v Avstriji je bila prejšnji teden na celovškem Novem trgu opominska straža, ki so jo prirejale številne ustanove, med njimi tudi osrednje organizacije koroških Slovencev. Med udeleženci so bili tudi predstavniki dežele na čelu z deželno glavarjema Zernattom in Ausserwinklerjem. Straža je potekala karseda dostojno, čeprav so nekateri mimoidoči z neprimernimi izjavami in podobnim obnašanjem pokazali svoje nezadovoljstvo nad prireditvijo. Tako je starejša ženska zadirljivo rekla deželnemu glavarju, da upa, da ga bo tudi 10. oktobra videla pri plebiscitni proslavi. Čudna logika: solidarnost s štirimi umorjenimi Avstrijci proti plebiscitni proslavi.

BOSNA IN HERCEGOVINA, HRVAŠKA

Namesto pomiritve večja napetost

Kar nekako otopeli smo postali ob vojni v naši bližini. Kakih 30 ali 40 kršitev premirja dnevno nas sploh več ne razburja. Obnašamo se po vzorcu politike mednarodne skupnosti v svoji nemoči: naj se sami do konca pobijejo med seboj.

V tem trenutku pa vsa stvar spet ni tako enostavna. Dva podatka oz. vesti, že kar alarmantni, me spet navajajo k temu, da hrvaško-bosanski problem oz. vojno v nekdanji Jugoslaviji postavim na prvo stran.

1. V ponedeljek je bil v Banjaluki, geografskem centru Srbov v Bosni in Hercegovini, formiran skupni Vrhovni obrambni svet krajinskih Srbov na Hrvaškem in bosanskih Srbov. Predsedstvo tega sveta je prevzel predsednik samooklicane Srbske republike Krajina Milan Martić, znan po svojih ekstremnih stališčih do Hrvaške.

2. Po vesteh opazovalcev Združenih narodov se tako Srbi kot Hrvati ukopavajo ob razmejitveni črti ob Kninski krajini in to

na širšem področju, tudi v Slavoniji in Baranji.

K taki situaciji in stopnjevanju napetosti je med drugim privedla neučinkovitost mednarodne skupnosti in neuresničena vloga modrih čelad oz. Unproforja (saj se begunci niso mogli vrniti na okupirana ozemlja) in v tej zvezi zavrnitev nadaljnega »gostoljublja« modrim čeladam s strani Hrvaške.

Mednarodna javnost, če ji smemo tako reči – pravilneje: NATO, Združeni narodi, Evropska unija in po novem Organizacija za varnost in sodelovanje v Evropi, je zatajila. Po bosanskem nebu in tudi nad okupiranim ozemljem Hrvaške spet svobodno letajo srbska letala in helikopterja, pred nekako štirinajstimi dnevi pa so celo opazovali ZN poročali, da je mejo med Bosno in Srbijo preletelo vsaj šestdeset transportnih helikopterjev. Kaj so prevažali, ni težko uganiti.

Bosanski in hrvaški Srbi so torej dobro oboroženi. Enako pozna-

valci in tudi v Zagrebu trdijo za hrvaško vojsko. V svoji bojevitosti ne skrivajo, da so jih zavezniške sile (ZDA, Nemčija) kljub embargu oborožile. Za primer invazije na Kninsko krajino pa jih samo še opozarjajo, ne grozijo pa jim več s sankcijami. Med vrsticami Hrvati to tako razumejo.

Ruski zunanji minister Kozirev je kot odposlanec Kontaktne skupine kar tri dni s srbskim predsednikom Miloševićem razpravljal v njegovi rezidenci v Karadjordjevem za strogo zaprtimi vrati. Edina izjava po razgovorih pa se je pojavila v medijih, da Srbija ne pristaja na priznanje Hrvaške in Bosne in Hercegovine v njunih nekdanjih mejah. To pa je bil doslej glavni pogoj za diplomatsko in kolikor toliko mirno razrešitev vojne. Borbena pripravljenost je torej na vseh straneh, tudi na muslimanski, svetovna politika je neuspešna in bati se je še širše in bolj krvave vojne.

Jože Rovšek

Thaler včeraj na Dunaju

Včeraj, v sredo, 22. februarja, je slovenski zunanji minister Zoran Thaler v vrsti obiskov v sosednjih državah kot zadnji obiskal Avstrijo. Njegov obisk je bil z avstrijske strani deležen velike pozornosti, saj so ga poleg kolega Aloisa Mocka sprejeli še kancler Franz Vranitzky, predsednik parlamenta Heinz Fischer ter državna sekretarka za evropska vprašanja Brigitte Ederer. Kljub predstavitvenemu pomenu pa je bil obisk tudi zelo delaven. Sogovorniki so obravnavali tri sklope vprašanj, in sicer nerešena vprašanja slovenske narodne skupnosti na Koroškem, za katera je Thaler že v intervjuju za dunajski Kurier dejal, da Slovenija z njimi ne more biti zadovoljna, in naletel na reakcijo svobodnjakov. Iz Koroške se je oglasil Karl Heinz Grasser in dejal, da so vse pravice iz državne pogodbe izpolnjene. Drugi sklop vprašanj se je nanašal na gospodarsko in trgovinsko sodelovanje, v katerem Slovenija beleži velik finančni primanjkljaj. Tretja predvsem za Slovenijo pomembna tema pa je bilo njeno približevanje Evropski uniji, pri kateri pričakuje pomoč Avstrije. Obširnejše poročilo v prihodnji številki.

J. R.

ZAROTNIŠKE TEORIJE

Haider kot običajno

Vodja svobodnjaškega gibanja Jörg Haider je že našel možne krivce za teroristični napad na gradiščanske Rome: ilegalno v Avstriji živeči tujci. V ponedeljek je ponovno zahteval ostre ukrepe proti tej menda kar 200-tisočglavi skupini, ker predstavlja nevarno osmradije terorizma. »Morda prav v teh krogih uspeva terorizem, s katerim se moramo danes ukvarjati,« je dejal Haider mežikajoče in s tem meril na oberwarski atentat. Ne da bi navedel dokaze, je trdil, da so v Avstriji še vedno na svobodi tuji kriminalci. Ti so zmožni, da potencialne konflikte med manjšinami in večino zlorabijo v svoje namene, je svobodnjak nadalje razvijal svojo zarotniško teorijo. V magazinu »profil« pa je kot možne krivce za oberwarski atentat odkril in razkrinkal razne tuje tajne službe. To informacijo ima menda iz zanesljivih virov. Da ti viri vendarle niso neonacističnega izvora? *wafra*

MANJŠINSKI SOSVETI

Srečanje predsednikov

Na pobudo predsednika sosveta za hrvaško narodno skupnost na Gradiščanskem Martina Ivančiča so se v ponedeljek, 20. februarja, na Dunaju srečali predsedniki sosvetov. Udeležili so se predsedniki slovenskega, hrvaškega, slovaškega in češkega sosveta, predsednik madžarskega sosveta pa je bil zadržan.

Predsedniki sosvetov so se domenili, da se bojo v prihodnje redno srečavali in izmenjavali izkušnje, in javnosti posredovali avtentična stališča o dogajanjih znotraj avstrijskih manjšin.

Predsedniki sosvetov delujejo na ravni veljavne avstrijske zakonodaje in so zaradi tega legitimirani, da javnosti podajajo stališča, ki predstavljajo dejanska (pluralistična) gledanja znotraj avstrijskih narodnosti.

Nekateri predsedniki so na primer izrazili začudenje nad tem, da predsednik Centra avstrijskih narodnosti na Dunaju nastopa v imenu vseh avstrijskih manjšin in poleg tega objavlja stališča, ki niso usklajena znotraj posameznih manjšin. Tako na primer so vse organizacije gradiščanskih Hrvatov odklonile tako imenovano zastopstvo (etnično zbornico) in tudi posebni manjšinski mandat v deželni zbor, ki sta bila kot zahteva narodnosti definirani v oberwarski izjavi Centra avstrijskih narodnosti. Po njihovem mnenju tragičnih dogodkov v Gornji Borti nihče ne sme izrabljati v svoje politične namene. Tudi predsednika češkega in slovaškega sosveta sta izrazila svoje pomisleke glede teh zahtev.

»Toleranca je premalo, potrebujemo solidarnost, ki jo živimo«

VEČER SOLIDARNOSTI

v četrtek, 23. februarja 1995,
v občinskem centru v Šentrupertu v Celovcu
♦ uvod ♦ film ♦ stališča ♦ koncert (Harri Stojka) ♦
Prireditelj: Koroški ORF, Kleine Zeitung, Mohorjeva

Občni zbor NSKS je torej sprejel sklep, da bo v bodoče lahko vsak koroški Slovenec volil odbore Narodnega sveta. Ozadje tega sklepa je očitno dejstvo, da filozofija samostojnega nastopa ob deželnozborskih volitvah očitno dosega le manjši del narodne skupnosti. Kljub temu, da so vsi veljaki slovenske desnice na Koroškem kandidirali na listi EL, je ta ob zadnjih volitvah dosegla le 3327 glasov. Očitno je, da to število ne predstavlja celotne narodne skupnosti, nasprotno, večji del manjšine je podprl druge stranke. Zato je pričakovati, da EL na prihodnjih deželnozborskih volitvah ne bo več nastopila. Zato NSKS ponuja v zameno nekak »samostojni nastop« znotraj manjšine.

Toda o pluralizaciji NSKS na občnem zboru žal ni bilo govora. Predsednik dr. Grilc je v svojem govoru napadal ZSO, slovenske socialiste in o Ze-

KOMENTAR

Piše dr. Marjan Sturm

reševati vprašanja sožitja. Ravno v času terorističnih napadov, v času, ko je Avstrija zašla v hudo politično krizo, v času, ko ni jasno, kdo bo prihodnji zvezni kancler, je sodelovanje vseh demokratičnih sil še kako pomembno.

Slovencev enakopravno usklajevale svojo politiko.

NSKS očitno še naprej želi nekako merjenje političnih sil znotraj manjšine s ciljem doseči monopol narodnostnega zastopstva. Saj to je v resnici ozadje vseh konfliktov v zadnjih letih. Zahteva po poenotenju slovenskih struktur je zaenkrat irealna. Idejnopolična diferenciacija koroških Slovencev je dejstvo, ki se izraža v dveh krovnih organizacijah. NSKS je skušal v zadnjih letih s pomočjo določenih političnih faktorjev v Sloveniji izriniti ZSO iz narodnostnega zastopstva. Zato ZSO zaenkrat ne vidi tistega zaupanja, ki bi bilo potrebno za razpravo o poenotenju organizacijskih struktur. ZSO zato vztraja na pluralni organiziranosti koroških Slovencev.

NSKS se s svojimi pobudami vedno bolj približuje ugotavljanju manjšine. V tem primeru bo ZSO pač sprožila postopek

Pluralizem je treba živeti!

lenih sploh ni govoril. Jasno se je izrekel proti integraciji in s tem ignoriral velik del koroških Slovencev. V resnici NSKS vabi k sodelovanju »vse koroške Slovence«, hkrati pa ostaja zvest svoji filozofiji, ki temelji na zaostrenem priznavalnem principu in odklanja integracijo v večinske stranke. Zato seveda ne more omeniti izredno pozitivnega dela, ki ga opravlja manjšinska govornica Zelenih in gradiščanska hrvaška Terezija Stoisić, zato tudi ne vidi kaj pozitivnega pri Delovni skupnosti Avstrijske narodnosti v SPÖ. Če bi NSKS resno jemal pluralizem, bi seveda moral upoštevati vse tiste koroške Slovence in dvojezične Korošce, ki sodelujejo v drugih strankah, kajti le v sodelovanju vseh konstruktivnih sil v deželi bo mogoče

Občni zbor NSKS zato ne predstavlja kake novosti. V resnici ZSO že dolga leta prakticira odprti način volitev. Kljub temu pa se občnega zbora ZSO udeležujejo pač tisti delegati, ki se čutijo bližji levo-liberalnemu profilu ZSO, medtem ko tisti, ki sledijo konzervativni miselnosti, podpirajo NSKS. Zato se z občnim zborom NSKS znotraj manjšine ni nič bistvenega spremenilo. Katoliško-konzervativni koroški Slovenci se bodo slej ko prej počutili doma pri NSKS, levo-liberalno usmerjeni pa bolj pri ZSO. Kljub temu pa je občni zbor NSKS v enem vprašanju sprejel sklep, ki bi lahko imel daljnosežne posledice. Odklonil je namreč koordinacijski odbor kot forum, v katerem naj bi vse politične struje koroških

za reformo zakona o narodnostnih skupnostih, ki bo omogočila platformo tako za koncept NSKS kot tudi za ZSO. ZSO vsekakor ne želi prepiranja v nedogled. V resnici je manjšina obsojena na to, da usklajuje svojo politiko. Če to ne gre, preostane samo še ugotavljanje tistih, ki se zavzemajo za organizacijo v jasno začrtanih etničnih mejah, oz. tistih, ki se zavzemajo za sožitje in sodelovanje na liberalnih osnovah. 7. Člen ADP dopušča tudi to možnost.

Seveda pa ostaja tudi še varianta, da se bo NSKS dokopal do resnične pluralnosti in odprtosti, do tolerance do drugače mislečih in s tem sprejel konstruktivno in enakopravno sodelovanje vseh delov koroških Slovencev. Upati je, da bo znotraj NSKS prevladala ta struja.

POMEMBNA RESOLUCIJA

Koroške občine proti terorju in za sožitje

Na predlog občinskih EL v Dobrli vasi, Pliberku in na Bistrici pri Šmihelu in po enominutnem molku so občinski sveti na svojih minulih sejah sprejeli resolucijo, v kateri obsojajo teroristični napad na avstrijsko narodno skupnost Romov v Borti. Hkrati so občinski odbori izrazili svojo trdno voljo, da se bojo še bolj zavestno zavzemali za sožitje med nemško in slovensko govorečimi občani v smislu načel pravne države, solidarnosti in tolerance. Občinski odbori so pozdravili in podprli vse ukrepe in prizadevanja, ki služijo obveščenosti občanov, predvsem pa mladine, o nevarnosti desnega ekstremizma, sovraštva do manjšin in slehernega radikalizma v Avstriji.

V Dobrli vasi in z določeno spremembo v Pliberku je bila resolucija sprejeta soglasno, bistriški občinski svet pa je večinsko glasoval zanj. V Pli-

berku se je pokazalo, da nekatere odbornikom beseda »desni ekstremizem« le s težavo zdrkne iz ust in so tako zapisali v sprejeti resoluciji, da so proti vsem oblikam političnega ekstremizma.

Da so resolucije in besede eno, dejanja pa povsem drugo, je še isti večer, seja je bila v ponedeljek, dokazal pliberški občinski svet. Sedaj bojo končno sanirali poslopje Bergove galerije. EL je predlagala, da bi bili odslej oz. po obnovi napisi v galeriji in vabila ter plakati dvojezični. Predlogu se je pridružil pet socialistov, eden se je zdržal glasu, dva pa sta manjkala. Ljudska stranka (7) in svobodnjaka so glasovali proti, kar pomeni, da je predlog propadel. Kako že piše v resoluciji: da se bojo »zavzeto zavzemali za sožitje med nemško in slovensko govorečimi občani v smislu načel pravne države, solidarnosti in tolerance«! W. F.

POBUDA ABWERKÄMPFERJEV

Leto »enotnosti in svobode«

To leto je leto tolerance. Na Koroškem pa bo na predlog abverkemferbunda in po podpori deželnozborskih strank dobilo še dodaten pomen: Leto enotnosti in svobode. Seveda to nima nič opraviti z letom 1945, ko je nacifašizem propadel in je Avstrija spet postala demokratična država, ampak se zgolj in samo opira na leto 1920, na 75-letnico plebiscita.

Abverkemferbund je na seji deželnega zbora pretekli četrtek, 16. februarja, predložil tozadevno resolucijo. Socialdemokratski govornik Wedenig je zahteval, da je treba v smislu skupnosti in tolerance plebiscitne proslave oblikovati tako, da bojo enakopravno vključevale sodeželane obeh narodnosti, Slovence in nemško govoreče. Za ljudsko stranko je Scheucher poudaril pomen sklepa o letu enotnosti in svobode. Kot mojster motenega odnosa do zgodovine in do dejstev pa se je ponovno profiliral svobodnjak Schretter. Zanj Slovenci niso nič prispevali k izidu ple-

biscita v prid Avstriji. Po njegovem je to samo zasluga Korošcev nemškega in »vindišarskega« jezika.

Oj ta »vindišarsčina«

Hudo je, če se mačka sama griže v jezik. Podobno je pri politični igrici s pojmom »windisch«, »vindišarsčina«. Ta pojem pozna samo nemščina. Slovenščina ga sploh nima, ker v slovenščini ne pomeni nič drugega kot »slovensko«. Vsakdo, ki v nemščini pravi, da govori »windisch«, v slovenščini imenuje ta jezik tako kot je prav: slovenščina. Enačba je sledeča: »I red windisch – Puvnam, marnvam ali žabarim sva-venje« (svavenje=slovensko). Vendar te enačbe Schretter in kameradi ne razumejo oz. je, bolje rečeno, nočejo razumeti. Kajti če bi jo, bi se jim podrl njihov ideološki odnos do Slovencev in slovenščine. Pojem »windisch« zanje zatorej ni nič drugega kot politični instrument proti Slovencem.

W. F.

SLEPOMIŠENJE

Opravičilo in / ali odstop

Koroška socialdemokratska poslanka v državnem zboru dr. Ilse Mertel se je v ponedeljek pri svobodnjaškem vodji Haiderju opravičila za svoj medklic 9. februarja v parlamentu. Takrat je po večurni razpravi o desnem ekstremizmu v zvezi z umorom štirih Romov in Haiderjevo izjavo, da so kacetni bili le kazenska taborišča, svobodnjaški poslanec Holger Bauer krivdo za politične umore v Gornji Borti zvalil na levico in skušal predstaviti Haiderja kot žrtev njenih napadov. Pri tem se je opiral na dogodek pred leti v Linzu, ko je sladkorna doza, napolnjena z nekim herbicidom, frčala mimo govorniške tribune, na kateri je, zakrit za Heide Schmidt, stal tudi Haider. Dogodka ne gre omalovaževati. Mertlova je, ogorčena

nad Bauerjevim odnosom do oberwartskih dogodkov, zavpila v dvorano: »To bi bila mož-

nost«. Svobodnjaki so to interpretirali kot podporo terorizmu in zahtevali opravičilo Mertlove ter da kot parlamentarna odstopi. Mertlova je še isti dan po seji prezidija, to je predsedstva parlamenta in predsed-

nikov strankinih klubov, izrazila svoje obžalovanje, ki ga je tretji predsednik parlamenta mag. Haupt (F) kot predsedujoči sprejel.

Svobodnjakom pa je bilo vse to premalo in v medijih so zagнали pravo kampanjo, v kateri Mertlovo predstavljajo kot zagovornico političnega terorja.

V ponedeljek se je Mertlova torej opravičila pri Haiderju, hkrati pa izrazila ogorčenje nad kampanjo svobodnjakov in nezadovoljstvo nad tem, da jim je s svojim medklicem omogočila to propagandistično platformo. Posvarila je pred zaostrovanjem v politiki in trenutno vzdušje v parlamentu ocenila kot sovražno.

Svobodnjakom je bilo opravičilo premalo, še nadalje zahtevajo njen odstop. F. W.

Kolokvij EU o manjšinah

Pretekli petek je komisija, ki pri Evropski uniji v Bruslju skrbi za kulturna vprašanja, organizirala enodnevni kolokvij, na katerem so predstavili pobude EU za evropske manjšine. Soprireditelj kolokvija je bil Evropski biro za manj razširjene jezike, ki ima pri EU status svetovalca.

EU podpira evropske manjšine s približno 50 milijonov šilingov. Pričakovati je, da se bo vsota na osnovi maastritske pogodbe v prihodnjih letih zvišala. Kolokvija sta se ude-

ležila predsednik informacijskega centra avstrijskih manjšin na Dunaju Karel Smolle in predsednik sosveta za slovensko narodno skupnost dr. Marjan Sturm. Informacijski center je ob tej priložnosti dobil redno članstvo v Evropskem biroju za manj razširjene jezike.

Dr. Sturm je najavil, da bodo slovenska kulturna društva na Koroškem dobila detaljne informacije o tem, kako se pri EU zaprosi za finančno in siceršno podporo.

SLOVENIJA IN SOSEDE

Zunanjepolitična ofenziva

Ni še minilo mesec dni od potrditve slovenskega zunanjega ministra Zorana Thalerja, že se je slovenski položaj na področju zunanje politike bistveno spremenil. Novi minister si je v prvem planu zadal nalogo urediti odnose s sosedi. Do konca januarja so bili ti odnosi nekako normalni le z Madžarsko in Avstrijo, močno pa so šepali s Hrvaško in Italijo.

Prvi obisk je slovenski zunanji minister opravil v Budimpešti, s katero ima Slovenija že sklenjen sporazum o prosti trgovini, medsebojna menjava pa šepa v njeno škodo. Odnose je bilo potrebno poglobiti in jih tudi pospešiti.

Druga na vrsti je bila Hrvaška, s katero so odnosi zaradi znanih odprtih vprašanj (meja, nuklearna Krško, dolgovi zagrebške Ljubljanske banke, slovensko lastništvo v tej državi) precej zadržani, celo hladni. S hrvaškim kolegom Matejem Graničcem sta »našla skupen jezik« vsaj o tem, da se je potrebno intenzivno pogovarjati, in v skupni oceni, da meddržavni problemi niso tolikšni, da jih ne bi bilo mogoče razrešiti. Kmalu po obisku v Zagrebu so ponovno začele delovati meddržavne komisije, srečali pa so se tudi nekateri ministri obeh držav (za gospodarski razvoj, za finance).

Še trši oreh je moral novi zunanji minister streti v odnosu do Italije. V času ohladitve in di-

plomatskega zastoja se je v Italiji menjala vlada in zunanjepolitični resor je prevzela ministrica Angellijeva. Kot je znano, slovensko-italijanske odnose najbolj bremenijo italijanske zahteve za vračilo premoženja po vojni pobeglim in pregananim Italijanom iz slovenske Istre. Slovenske zahteve do Italije pa so prevsem v ustrezni zaščiti slovenske narodne skupnosti, ob tem pa se pojavlja tudi zahteva po povrnitvi v času fašističnega režima Slovincem onkraj meje

Zoran Thaler

zaplenjenega premoženja. Thaler velja za trdega pogajalca in že takoj ob prvem srečanju z Angellijevom je dal jasno vedeti, da Slovenija vztraja na dosežanih Osimskih in Rimskih sporazumih, o vsem nadaljnjem pa se je mogoče pogovarjati v okviru dvostranskih odnosov.

Ob tem je pomembno, da italijansko odklonilno stališče do slovenskega približevanja Evropski uniji ni več tako trdno in da sta se ministra okvirno sporazumela, da razreševanje odprtih vprašanj ne more biti vezano na terminske roke, s tem pa bo Italija verjetno kmalu prižgala zeleno luč za začetek pogajanj z EU o pridruženem članstvu Slovenije.

Prav nazadnje, kar po dosedanjih praksi med Slovenijo in Avstrijo ni bilo običajno (očito Alois Mock ni mogel preboleti odstavitve svojega slovenskega strankarskega ministrskega kolege Lojzeta Peterleta), pa je Zoran Thaler dobil tudi termin obiska na Dunaju. Že pred njim pa je dunajskemu Kurirju dejal, da »problemi slovenske narodne skupnosti na Koroškem niso rešeni zadovoljivo«, kot primer pa je navedel, da koroški Slovenci še vedno ne moremo sprejemati slovenskega televizijskega programa, kritično pa se je izrazil tudi o neefektivnem ravnanju avstrijskih notranjih organov do bombnih atentatov in groženj pripadnikom narodnih skupnosti. Vsekakor dobro izhodišče za pogovore na Dunaju, še posebej, če ob tem upoštevamo tudi izjave svobodnjaških funkcionarjev Grasserja in Haupta tik pred obiskom, da mora Slovenija priznati staroavstrijsko manjšino na Štajerskem.

Jože Rovšek

OBČNI ZBOR

PUAK neodvisna v odvisnosti

28. februarja 1992, torej pred slabimi tremi leti, je bila ustanovljena Politično izobraževalna akademija (PUAK), ki deluje v okviru EL in struktur Narodnega sveta koroških Slovencev. Pretekli petek, 17. februarja, je vabila na prvi poustavni občni zbor. Vabilu se je odzvalo 14 oseb, če pa prištejemo še novinarje, točne in zapoznele častne goste, bomo prišli na okroglo število dvajsetih bolj ali manj osivelih glav.

To dokaj oz. zelo nezadovoljivo dejstvo nezanimanja za občni zbor te izobraževalne ustanove je pri pozdravljanju omenil tudi njen predsednik Peter Waldhauser, saj je pogrešal predvsem zastopnike osrednjih in mladinskih organizacij in drugih izobraževalnih ustanov. Potem pa je šel takoj »in medias res«, v sredino zadeve pač, in poudaril, da je PUAK široko zasnovana, neopredeljena in naj služi narodni skupnosti. Njeni programi da so usklajeni z delom slovenskih občinskih odbornikov in političnih delavcev. V ta namen je akademija nudila strokovno pomoč in pripravila razne seminarje, med drugim o temah kot so kanalizacija, občinski proračuni in podobno.

V prihodnje pa da bo treba z vsjo odločnostjo nastopiti proti izgrajevalnim načrtom avstrijskih železnic v zvezi s hitro progo skozi Podjuno in Rož.

Drugi steber njenega delovanja je mladina. Seminar MENS, ki bo v velikonočnih počitnicah v Celovcu, bo letošnji glavni organizacijski izživ akademije.

V svojem govoru je predsednik Waldhauser še nekajkrat poudaril, da je PUAK neodvisna in samostojna in da ni privešek ene organizacije, kar menda trdijo nekatere druge organizacije, ki (smiselno citirano) za PUAK namenjen denar spuščajo v svoje žepe. Katero organizacijo je s tem menil, predsednik ni povedal. Sicer pa, kaj bi s tem bremenil oz. zagrenjeval peščico častnih gostov in zastopnikov ene od osrednjih organizacij, ki so med njegovim govorom le našli pot v Tischlerjevo dvorano.

Bolj izpovedne so bile besede nekaterih častnih gostov. Predsednik EL Andrej Wakounig je našel semantični ključ za neodvisnost akademije: PUAK ni privešek neke organizacije, čeprav jo EL podpira in ima z njo skupno knjigovodstvo.

Podpredsednik NSKS in duhovni oče PUAK dr. Pavel

Apovnik pa je že takoj začrtal novo (tretje) delovno področje akademije: namreč slovenska pravna terminologija, zajeta v dodatnem dvojezičnem pravnem slovarju, čigar soavtor je on sam, in podpora občinskim politikom v Sloveniji.

PUAK se odpravlja tudi na žensko stran. A koraki tja so kolebavi, kajti dosedanje izkušnje so vse drugo kot opogumne. Eden ali dva seminarja sta namreč krepko spodletela: udeležile so se ju samo sodelavke slovenske Karitas oz. slovenske krščanskodemokratske žene, Korošice pa so PUAK pustile na cedilu. Je pač že tako, kdor na vse pretege hoče vse, ta ponavadi le malo ali pa nič ne doseže.

PUAK vodi sledeči odbor: predsednik mag. Peter Waldhauser, namestnica Sonja Sturm, tajnica Milka Hudobnik, namestnik mag. Miro Polzer, blagajničarka mag. Anamarija Debevec in po spremembi pravil dodatno še mag. Rudi Vouk, mag. Zalka Kuchling in Aleksandra Malle (vsi soglasno potrjeni).

»Ne tič ne miš«

Kaj neki se dogaja tam na desetooktobrski? Narodni svet, kmalu bo menda »novi«, se je

KOMENTAR

Piše dr. Kristijan Schellander

Vlada se je končno zedinila glede državnega proračuna za to leto. Primanjkljaj v višini 102 milijardi šilingov je sicer nekoliko večji, kakor je bilo načrtovano, toda glavno je, da so bistvene stvari načelno rešene. Osnova proračuna je zelo tanka, tako da se za njim skrivajo nekatere neznanke, politični pritiski raznih interesnih skupin pa lahko še

nem denarnem trgu – sposojena sredstva nižje obresti kot države s slabšimi ocenami.

Avstrija še sodi med dobre dolžnike. Republika je v zadnjih petih letih plačevala v povprečju 7,8 odstotka obresti, v preteklem letu pa 6,7 odstotka kar je celo manj kot Nemčija s 7 odstotki.

Italija v svoji stari politični in finančni krizi plačuje 9,3 odstotka; odkar je nekdanja socialnopolitična odličnjakinja Švedska zabredla v proračunsko in finančno krizo, plačuje celo 9,5 odstotka obresti.

Če bi Avstrija morala plačevati obresti v tej višini, potem bi to pomenilo letno dodatno obremenitev državnega proračuna za 30 milijard šilingov.

Če finančni trgi postanejo nezaupljivi, opisanega razvoja zlahka ni mogoče več zaustaviti. Država, ki mora plačevati višje obresti, sproži tudi rast obresti za investicije in potrošniške kredite, ker na finančnem trgu konkurira z zasebnimi jemalci kreditov.

Ne gre le za proračun

občutno poslabšajo načrtovane številke.

Sprejeti proračun je samo prvi korak v smer, kako preprečiti razvoj, ki bi mogel huje prizadeti blagostanje Avstrijcev kot pa izguba nekaj sto ali tisoč šilingov kot posledica varčevalnih ukrepov. Zakaj?

Država je, kakor vsako podjetje, odvisna od kreditov, za katere je potrebno plačevati obresti. V mednarodnih investicijskih bankah in agenturah se na stotine visokokvalificiranih strokovnjakov z najmodernejšimi tehničnimi in komunikacijskimi pripomočki ukvarja z boniteto denarnih naložb. Od njihovih ocen – katere objavljajo v posebnih seznamih in publikacijah, se pravi neke vrste spričevalih – je odvisno, kako mednarodni finančni investitorji gledajo na gospodarsko zanesljivost in zmogljivost velikih bank, skladov – in tudi držav.

Države z dobrimi ocenami plačujejo za – na mednarod-

Višje obresti pa podražijo stroške investicij. To pa čez nekaj časa povzroči tudi podražitev potrošniških izdelkov, torej inflacija raste. Višje cene domačih izdelkov podražijo izvoze in s tem se poveča pritisk na vlado, da spremini (zniža) pariteto šilinga do drugih valut. S tem se podražijo uvozi in inflacija se še bolj zviša. Med delodajalci in delojemalci se zaostri konflikt zaradi plač, kajti inflacija znižuje kupno moč. In tako dalje ...

Kaj ta scenarij pomeni v času, ko se konsenz med doslej državotvornimi skupinami že tako nevarno krha, desni terorizem skuša destabilizirati državo in se krepki sprejemljivost prikrajšanih in frustriranih slojev za avtoritarni populizem, ni potrebno posebej razlagati.

Bolj kot kdaj prej je potrebna treznost in razumevanje celote pred prepirom zaradi malenkostnih osebnih in skupinskih kratkoročnih prednosti.

odpovedal krščanskim načelom, ki niso tako slaba, in jih se je odpovedal krščanskim načelom, ki niso tako slaba, in jih nadomestil z ideološko persilovo listino, to je svetovnonazorsko praznino, ki v tem primeru živi edinole od sle po oblasti. Namesto, da bi svoja bivša načela uresničeval, razvijal in z njimi plemenitil svoje delo, jih je rajši vrgel na odpad, da bo odslej lažje neke vrste idejnopolitični »ne tič ne miš«.

PUAK pa se je na svojem običnem zboru skorajda avtomatizirano zaklinjala, da je samostojna in neodvisna, pa če-

prav ji njene bližine z EL in Narodnim svetom nikoli nihče ni očitil ali ji zagadelj jemal življenjsko pravico. Saj vsi vedo, kje je njena politična domovina in ne samo skupno knjigovodstvo.

Čemu vse to sprenevedanje. Kaže, da bi bili pri NSKS in PUAK radi »everbody's darlin'gi«, da bi radi sedeli na vseh stoli, a na nobenem ne prav. Umetnosti, kako v okrogli sobi postaviti stol v kot, doslej še nihče ni zadovoljivo rešil in dvomim, da bi jo prav na desetooktobrski.

Franc Wakounig

Janka Messnerja »Zlati ARITAS '95«

Po vesteh iz Radiotelevizije Slovenija je Janko Messner prejel I. nagrado za humoristično literaturo naših dni: ZLATI ARITAS '95 (beri »Aritas« od zadaj!) Udeležil se je lanske jeseni ustanovljenega »Slovenskega trienala besedne in likovne satire«, natečaja za sodobno besedno satiro-humor: aforizem, epigram, basen in druga jedrnata besedila pod geslom MINI besedila – MAKSI modrosti.

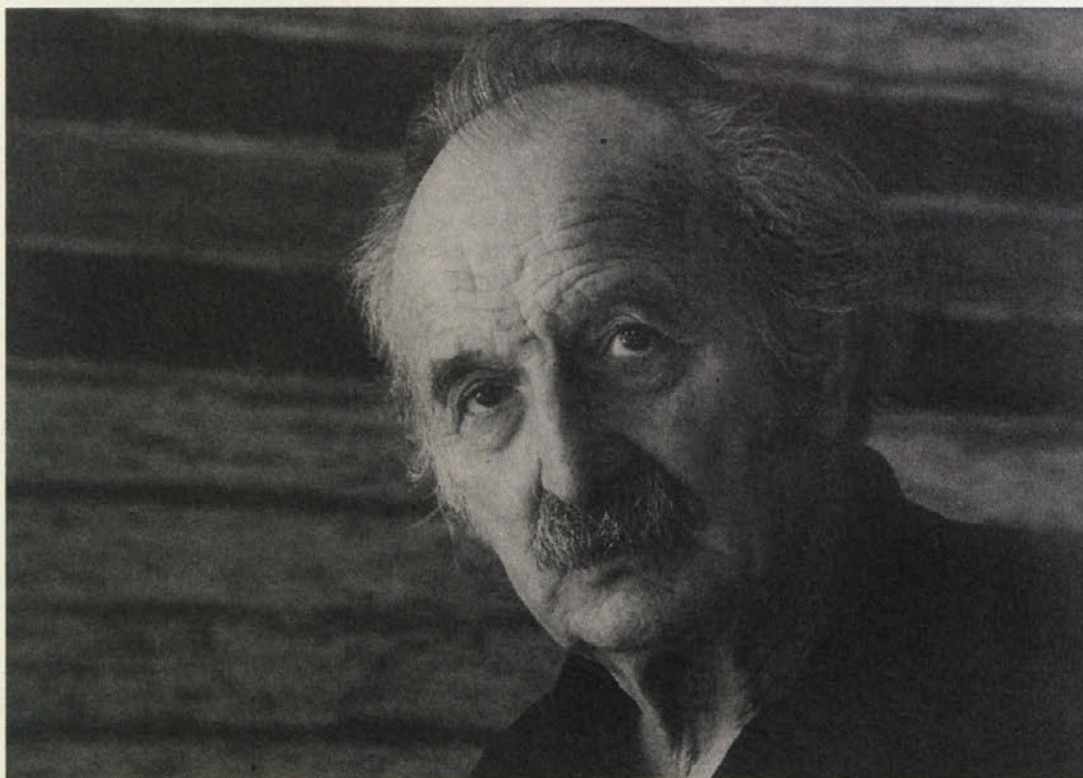
Tega prvega javnega natečaja se je udeležilo nad 50 tekmovalcev in tekmovalk, državljanov Slovenije in Slovencev iz »tujine«. Namenjen ni samo aforistom, ampak tudi vsem ostalim literatom – pisateljem, pesnikom, dramatikom, novinarjem in neprofesionalnim piscem.

Kakor nam je bilo sporočeno, je ta slovenski trienal satire ARITAS v kulturni ponudbi samostojne Slovenije novost, za katero pripravljalni odbor upa, da se bo v prihodnosti uveljavila kot m e d n a r o d n a satirična prireditev, zato so razpisali hkrati z besednim tudi natečaj za sodobno likovno satiro – risbo, grafiko, slikarstvo, fotomontažo in skulpturo.

Slovenski trienal satire Aritas bo torej odslej redna kulturna prireditev za satirično zvrst besedne in likovne ustvarjalnosti, ki hoče zavrniti mnenje, da Slovenci nimamo smisla za humor. V ta namen bo po podelitvi nagrad 19. maja v Šmarju pri Jelšah priredili tudi enodnevni simpozij o satiri – humorju.

Stopili smo do Janka Messnerja na Osojnicu/Zwanzgerberg, da bi nam povedal, kako mu je v teh trenutkih v glavi in pri srcu.

Janko Messner, tolikanj »priljubljeni« avtor koroških Slovencev, kako se

počutiš, ko Ti je Slovenija obesila zdaj še zlato medaljo okrog vratu?

Kor je, pa je, koj praviš, Jože, a ni to super?! Super cool! Super mega fool! Vešda sem to noč spal kakor angelc! Zjutraj sem se zbudil že ob petih, odprlo okno v smrečje in zaklical v rahlo naznanjajočo se jutranjo zarjo: dajte no, ptički moji, moji ljubeji lepi, zbudite se že, zažvrgolite mi svoje sončne kolorature!

Potem sem si pljusnil mrzle vode za tilnik, da bi se prebudil ter utišal Dravo, ki mi v jutrih posebno glasno buči skozi glavo, in mogel stvari trezno premisliti ...

No, in kaj si si zamislil?

Da sem prejel prvi Zlati Aritas ravno jaz, mi priča o tem, da se Slovenija dandanes nima za kaj smejati, vsaj ne iz srca ali na vsa usta, saj je moj smeh, tako

pravi kritika, prej grenak kakor prešeren, prej skozi solze kakor bučen, širok.

Res pa je, da me to priznanje v Sloveniji navdaja z zadovoljnostjo. Lahko si predstavljaš, kako je človeku pri srcu, ko se mu takole na vsem lepem zameje celó koroško nebo!

Da. Koroško nebo! Kaj pa misliš, kakšen vtis bo napravila ta Tvoja edinstvena zlata medalja na Tvoje slovenske koroške »prijatelje«.

Misliš na potuhnjene poklicne politične čvekače kraj Ceste 10. oktobra? Na tiste, ki skrunijo veličastno ime starodavne Mohorjeve?

Reciva. Pa ne samo na tiste.

Prav se jim godi vsem, ki niso ne zmožni ne voljni kulturno polemizirati z menoj, kajti samo v kulturni polemiki beseda besedo da, ne pa vzame, ka-

kor se je meni zgodilo tedaj s tistimi pismi bralca, povezanimi z osebnimi napadi ravnatelja Reginalda V. in kratkim stikom uredništva NT.

Nasprotja, nastala in nastajajoča iz različnih pogledov na narodna, družbena in politična vprašanja se dajo razrešiti samo z javnim izražanjem moči argumentov, če hočemo preprečiti nekulturno zatekanje k argumentom moči ...

Dovoli mi vprašanje: Kdo je vposlana literarna dela ocenjeval?

Petčlanska strokovna žirija: slavista dr. Milan Dolgan in prof. Igor Gedrih ter pisatelji Branko Gradišnik, Miloš Mikeln in Tone Partljič. Miloš Mikeln mi je sporočil po telefonu: »Vsi

člani žirije smo bili enih misli, da moraš ti prejeti zlato medaljo.

In kakšna besedila si jim poslal?

Groteskno zgodbo »Ne čakaj name z večerjo« iz Gorših storij, Založba Drava, 1988, ter kakih deset humorističnih pesmi in parodij iz zbirke »Pesmi in puščice«, Cankarjeva založba, 1991.

Pa bi nam dovolil, da Slovenski vestnik ta z zlatom nagrajena besedila ponatisne v informacijo našim bralkam in bralcem?

Vehku, či bute lopu pvočali, zaj ku je mvaja besieda zavsiema super »in«.

Bomo, bomo, vešda bomo, pa še radi, saj se s Teboj vred veselimo.

No, pva ga buma pa še kék pužehtova. Pa buehvonej tjabe. Jože, da si sa grse hmène prnesu, pa zdrav bodi pa srečnu pa drugbart druč.

Janko, pa še to, kaj pa še si cer počneš?

No prav, več kaj, v rožanski Šentjanž pridi 17. marca, pa boš videl.

Kaj bom videl?

Monodramo za 23 oseb in televizor v inscenaciji Marijana Hintereggerja po moji Španski storiji, ki sem jo napisal pred dvajsetimi leti.

Torej spet humor?

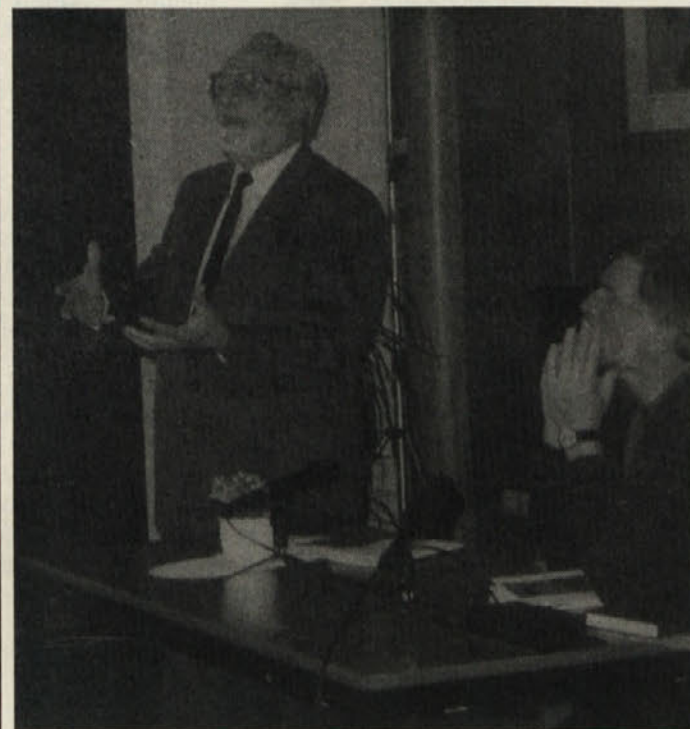
Pa še kakšen! Hud in hudoben ...

Jože Rovšek

»Mini Bologna« otroških knjig Prejšnji četrtek je bila v celovškem Modestovem domu prireditev mladih ob slovenskem kulturnem prazniku, ki sta jo oblikovala otroški zbor iz Brezovice pri Krškem in Mohorjeve ljudske šole. Po prireditvi je bila razstava otroških knjig »Mini Bologna« iz vsega sveta. Pripravil jo je Drago Pirman. Med knjigami smo zapazili otroško literaturo iz arabskega prostora, iz Izraela, knjige v galjščini in irščini, pač v vseh znanih in za naše pojme eksotičnih jezikih. Drago Pirman je dejal, da je namen razstave tudi prav odpirati posluš in zanimanje za druge kulture, verstva, jezike in narode in tako krepiti toleranco in medsebojen spoštljiv odnos.

PRIJETEN VEČER V TINJAH Večer s Tonetom Pavčkom

Tone Pavček ni le mojster pisane besede, prav po pesniško je pripovedoval o svoji rodni ljubljani Dolenjski, njenih mehkih gričih in cerkvicah, o značilnostih njenih ljudi, njihovih ljubeznih in bolečinah. Na svoj račun so prišli tudi ljubitelji njegove poezije in proze in večer je kar prehitro minil.

SOPRISPEVEK EMILA KRIŠTOFA

CD-plošča za sarajevsko knjižnico

Po avgustovskih dneh leta 1992, ko je iz srbskega kanona izstreljena zažigalna bomba upepelila sarajevsko Narodno in univerzitetno knjižnico, je svet zvedel za neštivilne poskuse obnove tega poslopja. Pri tem ni šlo in ne gre samo za zgradbo kot skupek opeke,

malte in okenskih okvirov, pač pa za poslopje kot simbol večkulturne Bosne, večkulturnega Balkana, večkulturne Evrope.

Predlogi, med njimi zelo resni pa tudi neresni, so ena plat zadeve, izvedba pa je nekaj drugega. In slednja je precej težava.

nejša, ker je povezana z delom in angažiranjem. Marsikdo se je ustrašil tega končnega dejanja. V Franciji pa so se opogumili in so proces od predloga do izvedbe vzeli zelo resno. Skupina »harmonia mundi« kot nosilec projekta je k sodelovanju povabila glasbenike z domala vsega sveta. Od avstrijskih glasbenikov oz. interpretov je čast doletela le dva: in sicer saksofonista Wolfganga Puschniga ter bobnarja Emila Krištofa. Tako je lani v Parizu nastala CD-plošča »Sarajevo Suite«, uglasbljen krik proti netoleranci, fašizmu, nacionalizmu in rasizmu. Plošča je izraz solidarnosti in podpore sarajevskemu in celotnemu bosanskemu prebivalstvu.

Sodelujoči glasbeniki so si zadali nalogo, da uglasbijo pesmi bosanskega pesnika Abdula Sidrana. Puschnig in Krištof

sta skupaj z Lindo Sharrock, Carolom Robinsonom in Michelom Godardom interpretirala njegovo pesem »Neko ipak mora«.

Seveda so glasbeniki, med njimi veličina Jane Birkin, sodelovali zastoj (a ne zaman) in svoj honorar namenili za obnovo knjižnice.

CD-plošča »Sarajevo Suite« je sedaj tudi v ponudbi obeh slovenskih knjigarn v Celovcu. Cena je 220 šilingov.

Franc Wakounig

Emil Krištof

0 jeziku, ki je živ

(NT, 17. 2. 95)

Dragi Adrian Kert, seveda je jezik živ, kako da ne, naj bo takšen ali takšen, pisateljski ali novinarski, nemški ali francoski ali slovenski ali turški. Dan-današnji še prav posebno, ko se oživljajo razni barbarizmi, se bohoti (ne samo pri nas na Koroškem) zanemarjena slovenščina predvsem zaradi vdiranja tujih, zlasti ameriških in angleških izrazov, o. k., saj je to vse cool, samo brez mene, mladi slovenski novinar!

Le kako se ti je mogla zapisati takšna norma: »Novinarjeva naloga ni pisati jezikovno brezhbno, ampak kar se da dobro informirati ...« Kako pa hočeš DOBRO INFORMIRATI s površno slovenščino? To mi razodeni, pa se bom koj obr-

nil proč od slovenske kmetice in kmeta na vasi k tebi. Tako pa se zanašam raje na tistih nekaj na čitanjih starih vaščanov, ki jih ti še nisi odkril, pa bi tvoji novinarski slovenščini lahko zelo koristili.

Svetujem ti, da preštudiraš dr. Antona Breznika »Življenje besed« (Zal. Obzorja Maribor, 1967) in številne Gradišnikove priročnike za dobro slovenščino. Pa Prežihna preberi in Cirila Kosmača, to so zdravi vrelci za tvojo jezikovno rast. Potem ne boš več hud name, ki sem pač plačan za vlogo ščuke v kalnem jezikovnem ribniku naše preljube koroške domovine. Po moji smrti si bojo takšni, kakršni si ti, končno oddahnili. Dotlej z menoj pač malo potrpi, pa bo, a ne!

J. Messner

Jezik je duša

Janko Messner

O narodni identiteti in multikulturalnosti

Takole v NT 17. t. m. na strani 7: »Izhajamo iz načela, da je narodna identiteta vrednota ... ni možen kompromis s tistimi, ki narodno identiteto odklanjajo in so mnenja, da se koroški Slovenci razlikujemo od nemško govorečih Korošcev le še po tem, da obvladamo pač dva jezika ... takšni zavestno jemljejo v zakup, da bo tisti jezik v regiji, ki ga govori manj ljudi in ki ima manjšo mednarodno pomembnost, izumrl ...«

Le kaj je s teboj, Jani Oswald, da se ne lotiš končno te je-bentitete, bog te nima rad, ko vendar vidiš, da noben hudič ne ve, kje je ta skrivnostna teta, kaj je z njo, kdo jo je importiral in čemu in tako naprej. – Vse dotlej sem si domišljjal, da sem kolikor toliko kulturno razvit človek, zdaj pa vidim, kako nepopravljivo zaostajam za razvojem naših nadobudnih narodnih svetnikov. Naj mi za božjo voljo odvetnik M. Grilc že razloži, kaj in kako je s to njegovo ljubljeno varovanko Identiteto, naj mi jo končno že predstavi, da se bom lahko zgledoval po njej in če treba čiračara smuknil še v kak nujen, neogiben dodaten telovnik (»lajbič«) in tako postal polnokrven, polnovreden koroški Slovenec! Dokler mi »odstopajoči« predsednik NSKS te usluge ne stori, sem in bom pihal pač v Sturmovo jadro, ker se tudi jaz ne bom metal na zemljo trikrat na dan v smer Meke in klical da sem »Slovenec«. – Res pa je, da mi tudi Sturmova »multikulturalnost« tiči v požiralniku kakor ribja kost. Kdor je kulturn, je sam po sebi tudi že MULTI kulturn, saj se zanima ne samo za jezik in kulturno zgodovino svojega naroda, ampak tudi za jezik in zgodovino mnogih drugih narodov! A kdor govori – kakor v NT – celo o »multikulturalnosti«, dokazuje, da je z resnično kulturo imel do danes bore malo opravka. Takšna pošastna nekulturnost ni problem ne nemško govoreče večine ne koroških Slovencev, pač pa porazno spričevalo tistih, ki slovensko sploh ne znajo več, pa se ti nakuhaajo v avstrijski javnosti kot »naši narodni predstavniki«! – No, pa naj jim bo – to njihovo jezikovno spakovanje pač, dokler ne pokopljemo ali sežgemo pusta!

Zadnje slovo od Janeza Kajzerja

V nedeljo, 19. februarja, se je v Šmihelu nad Pliberkom zbrala ogromna množica ljudi, da se zadnjič poslovijo od nadvse priljubljenega rojaka Janeza Kaiserja, pd. Kajžrovega očeta iz Rinkol. Rajni je umrl po težki bolezni v petek, 17. februarja, na svojem domu v 75. letu starosti.

Pokojnik je bil človek, ki je vzgledno skrbel za svoj dom, poleg tega pa tudi za gospodarski razvoj naše narodne skupnosti. Kot napreden kmet se je vključeval in dejavno sodeloval v raznih gospodarskih organizacijah. Vedel pa je tudi, da je treba poleg kruha skrbeti tudi za duhovni razvoj. Kot igralec in pa predvsem pevec MoPZ »Foltej Hartman« – SPD »Edinost« v Pliberku – saj se je zboru pridružil 6. januarja 1946 – nam bo ostal v trajnem spominu. V svoji 49-letni pevski dobi je bil močan steber, saj ni zamudil nobene vaje, kaj šele nastopa. V šmihelskem cerkvenem zboru pa je pel celo nekaj let več.

Kajžrov oče je bil človek generacije, ki svojo zvestobo naši narodni skupnosti dokazuje z vztrajnim in zavzetim delovanjem za naš obstoj in razvoj.

Mašo zadušnico je ob asistenci številne duhovščine daroval škofijski kancler Mihael Krištof, domači župnik dekan Kristo Srienc pa je orisal lik rajnega, se zahvalil za vso podporo in opravil pogrebni obred. Pevci obeh pevskih zborov – MoPZ »Foltej Hartman« in MePZ »Gorotan« – so se z žalostinkami poslovili tako na domu kot ob odprtem grobu. Prav tako sta se od Kajžrovega očeta poslovila, se mu zahvalila za njegov prispevek našemu narodu in izrekla sožalje žalujoči ženi Faniki, sinovom Hanzetu, Francu, Slavku in Mirku ter ostalemu sorodstvu mestni svetnik Fric Kumer in predsednik SPD »Edinost« v Pliberku Jožko Hudl.

RAZSTAVLJA IVAN KLARIČ – V Tinjah so razstavljene slike Ivana Klariča, katerega bolj poznamo kot filmskega snemalca. Prav gotovo tudi poklic vpliva na Klaričevo hotenje, da se z barvami in kompozicijo ukvarja tudi v prostem času. Otvaritev je popestril prikaz kratkometražnega filma, posnetega v njegovem domačem kraju, v Kostelu ob Kolpi, z narodnimi pesmimi pa je razvedrila tudi povabljen kosteljska pevsko-instrumentalna skupina.

IZ ŽENSKEGA VIDIKA

Potrošniški prazniki

Piše Štefka Vavti

Pretekli teden smo praznovali Valentinovo, praznik, ki se ga v zadnjih letih veselijo prav posebno še vrtnarji in cvetličarne, ki ponujajo šopke z rdečim srcem ... Podobno kakor materinski dan si je tudi ta dan že zdavnaj »osvojila« tako imenovana potrošniška industrija. S šopkom cvetlic naj bi ob tem dnevu simbolično pokazali našim najdražjim in bližnjim, da jih imamo radi, da so nam dragi ipd.

Kako potrošniško doživljajo ta dan že naši najmlajši, sem letos občutila pri mojem sedemletnem sinu. Na predvečer svetega Valentina se je nenadoma spomnil, da zame še nima darila. Na to ga je po vsej verjetnosti spomnila reklama na televiziji. Nekaj trenutkov je torej razmišljal, kaj bi mi lahko podaril, potem pa iznenada izjavil: »Že vem! Ugani!«

Uganka, ki mi jo je zastavil, ni bila težka, hitro sem izkoristila priložnost in našla pravilno rešitev: »Ves dan boš priden?«

On se je veselil, da sem uganila, jaz pa, da mi želi napraviti veselje, čeprav iz izkušnje vem, da svoje sklepe hitreje pozabi, kakor si jih namisli ...

Nič zato.

Kljub temu je moj odnos do takšnih praznikov ambivalenten: po eni strani se veselim, če se me kdo spomni s šopkom cvetlic, posebno še, če čutim, da so z njim povezani iskreni občutki; po drugi pa imam včasih vtis, da se z rožami kaj radi »odkupimo«. Včasih je to namreč v prvi vrsti izraz slabe vesti, ne pa ljubezni.

Ob tem se spomnim prijatelja, ki je dejal, da se tam, kjer stopajo v ospredje darila, iskrena ljubezen poslavlja.

Vsekakor pa sem tudi jaz prepričana, da so darila in cvetlice ob posebnih praznikih velikokrat le neke vrste alibi, na to pa se – odkrito povedano – rada poživžgam.

Kakor ne zadošča, če se »zaslug« naših mater spominimo z majhnim ali večjim darilcem enkrat na leto, na materinski dan, tako tudi ne zadošča, če našim najdražjim izrazimo svoje občutke z rožami na dan, ki ga nam predpisuje reklama.

To pa ne pomeni, da se šopka vrtnic, ki mi ga podari človek, od katerega se čutim ljubljena, ne veselim tudi v svojem vsakdanjku.

Najbolj pa se veselim presenečenj, ki niso vezana na nikakršen datum, na primer rdeče vrtnice, ki mi obarvojo sicer sivi vsakdanjik.

PRIREDITVE

ČETRTEK, 23. 2.

- CELOVEC, Volkstino – ORF-studio Celovec, Kleine Zeitung, Mohorjeva založba
»Storilci žrtve, pomoči – solidarnostna prireditve za otroke ubitih Romov
18.00 film »Halgato«, krstna projekcija v Avstriji
20.00 koncert Hari Stojka (glasba Romov in Sintov)
Pokrovitelj: deželni glavar Christof Zernatto

PETEK, 24. 2.

- VOGRČE, pri Florjanu – KKD »Vogrče«
19.30 Pustnija
ŽELEZNA KAPLA, v farni dvorani – SPD »Zarja«
19.30 Pustna prireditve
TINJE – v Domu
18.00 Predavanje: Vzgoja poletnih rož; predavatelj: Mathias Tschinkel, Celovec
ŠKOFIČE, dvorana nad posojilnico – SPD »Edinost«
20.00 Pustni večer z Marjanom Hintereggerjem

SOBOTA, 25. 2.

- VOGRČE, pri Florjanu – KKD »Vogrče«
19.30 Pustnija
NEDELJA, 26. 2.
RADIŠE, v kulturnem domu – SPD »Radiše«
14.00 Otroški pustni ples
ŠENTPRIMOŽ – v kulturnem domu
14.00 Otroški pustni ples
SELE, v farnem domu – KPD »Planina«
14.30 Pustovanje, igra »Krišpin in Fridolin« (Hans Engler), nastopa gledališka skupina iz Podlippe. Po igri pustovanje! Pripravljamo kavo in krape, pustne skeče, SAT-selsko amatersko televizijo, bogato tombolo, zabavo in ples s Karlijem Gradišnikom.
ŠMIHEL, v farovski gurici
14.00 Pustovanje za otroke
LEPENA, na Rastočnikovi pistoti – SPD »Zarja«
12.30 Šmucarska tekma; štartne številke od 11.30 do 12.30. Štart ob 12.30. Vsak tekmuje na svojo odgovornost!
DUNAJ, Interkulturtheater
20.00 Koncert dvojezičnega zbora celovške pedagoške akademije

PETEK, 3. 3.

- CELOVEC, Mladinski center Point, Benediktinerpl. 10 – Katoliška mladina
18.30 »Dobra volja brez alkohola« – akcija dan s podijsko diskusijo. Na podiju bodo prim. dr. Herwig Scholz (bolnica »de la Tour«), dipl. SA. Ernst Nagelschmied, mag. Melitta Haber, Carina Kerschbaumer in zastopnik deželne vlade ter zastopnik delovne skupnosti Katoliške mladine.

SOBOTA, 4. 3.

- TINJE, v Domu
19.30 Veliko življenje se zrcali v vsakdanjem življenju – osebna zgodovina kot izkušnja smisla. Predavateljica: dr. Erika Horn, Gradec

NEDELJA, 5. 3.

- CELOVEC, v Domu glasbe – KKZ
14.30 Koroška poje – pesmi slovenskih skladateljev na tujem

SREDA, 8. 3.

- ŽELEZNA KAPLA, v hotelu Obir – ZŠŽ
14.00 Praznovanje mednarodnega dneva žena; nagovor Katarina Lavš

ČETRTEK, 9. 3.

- ŠENTJAKOB, v farni dvorani
20.00 Premiera igre »Peklenka pomaranča«. Nastopa gledališče »Trota mora«.

PETEK, 10. 3.

- ŠENTJAKOB, Regionalni center – Katoliška mladina
19.00 Informacijski večer »Schüßler Salze – Mineralstoffe des Lebens«

ZVEZA SLOVENSKIH ŽENA

vabi na štiridnevno potovanje v

TOSCANO

od 23. do 26. marca

Ogledale si bomo: Florenz/Firence, Fiesole, Sieno, Volterro, Piso, Benetke.

Cena: 2.800 šil. na bazi polpenziona v Montecatini, vključno s prevozom in vodičem.

Doplačilo za enoposteljno sobo 500 šil.

Prijava in vse informacije pri Milki Kokot, tel. 0 46 3/51 43 00 40 najkasneje do 4. marca.

Prisrčno vabljenje!

OBJAVA

Zvezna gimnazija in Zvezna realna gimnazija za
Slovence, Prof.-Janežič-Platz 1, 9020 Celovec,
tel. 04 63/3 33 53-20

1. Prijavni rok za vpis v 1. razred in v višje razrede ZG in ZRG se prične v ponedeljek, 20. 2. 1995, in traja do torka, 28. 2. 1995. Uradne ure so od 7.30 do 16.00, ob petkih do 13.00. Ob prijavi za sprejem je treba ravnateljstvu predložiti spričevalo prvega semestra 4. razreda ljudske šole, rojstni list in dokaz avstrijskega državljanstva.
 2. Sprejemne izpite bo treba delati prijavljenemu učencu/učenki le v izjemnih primerih. Odločilno bo letno spričevalo. Termin za sprejemne izpite: 5. in 6. julij 1995.
 3. V prihodnjih mesecih bo vodstvo ljudske šole javilo gimnaziji učni uspeh učencev, ki so se prijavili za vstop v gimnazijo. Ravnateljstvo gimnazije bo pravočasno obvestilo starše o sprejemu oz. potrebnem sprejemnem izpitu.
 4. Za vstop v višje razrede veljajo podobna pravila. Priporočljivo je v tem primeru pogovor z ravnateljem. Prestop iz glavne šole v gimnazijo je mogoč.
 5. V okviru šolske avtonomije bo Slovenska gimnazija ponudila v šolskem letu 1995/96 dijakom, ki bodo pri posebnem testu pokazali ustrezno telesno usposobljenost, športni razred s povečanim številom telovadnih ur (namesto štirih šest ur).
 6. Upoštevajoč uradno avstrijsko šolsko politiko, ki priporoča dodatno učenje tujih jezikov, bo v enem izmed prvih razredov v telovadnih urah poskusno in za eno leto uveden ruski učni jezik. Didaktična spoznanja v svetu, zlasti v Kanadi, kažejo, da je tako imenovano »potapljanje v jezik« (total immersion) zelo koristno pri spoznavanju in osvajanju tujih jezikov. Evropa bo čedalje bolj dvo in večjezična.
- Prijave za sprejem v gimnazijo lahko opravite osebno v šolski pisarni ali pa pišete na zgoraj naveden naslov.

Dv. sv. dr. Reginald Vospernik, ravnatelj

KRŠČANSKA KULTURNA ZVEZA

KOROŠKA POJE

Pesmi slovenskih skladateljev na tujem
nedelja, 5. marec 1995,
14.30 v Domu glasbe v Celovcu

Slovenski vestnik čestita

gospe **Gerti Schorli** z Bele pri Železni Kapli za 40. rojstni dan; gospodu **Zdravku Smrtniku** z Dvora pri Šmihelu za 30. rojstni dan; gospodu **Valentinu Krautzerju** iz Šentpetra v Rožu za dvojni praznik; gospe **Euliji Palej** iz Kazaz za 70. rojstni dan; gospe **Jožici Štorgl** iz Lobnika za okrogli rojstni dan; gospodu **Chrisu Muriju** iz Čezave za 23. rojstni dan; gospodu **Albinu Tomicu** iz Šmihela za rojstni dan in god; gospodu **Felixu Buchwaldu** iz Nonče vasi za rojstni dan; gospe **Mariji Gradišnik** iz Rinkol za osebni praznik; gospe **Antoniji Krištof** iz Dolnje vasi za rojstni dan; gospe **Matildi Lutnik** z Blata pri Pliberku za rojstni dan; gospodu **Adolfu Leskovetzu** s Ponikve pri Pliberku za 70. rojstni dan; gospodu **Tomiju Oražek-Kvadnikovemu** iz Sel za 40. rojstni dan; gospe **Katji Male** s Kota v Selah za 20. rojstni dan; gospodu **Robiju Male** s Kota v Selah za 18. rojstni dan; gospe **Julijani Grilc** iz Male vasi pri Grebinju za rojstni dan in god;

gospe **Margareti Karner** iz Dobrle vasi za rojstni dan; gospodu **Jožefu Gomerniku** iz Lovank za rojstni dan; gospe **Albertini Smolnik** iz Stare vasi za rojstni dan; gospodu **Rudiju Dovjaku** z Zgornjega Kota v Selah za rojstni dan; gospe **Zofi Male** z Zgornjega Kota v Selah za rojstni dan; gospe **Katri Hribernik** iz Sel za rojstni dan; gospodu **Folteju Dovjaku-Malejevemu** iz Sel za rojstni dan; gospe **Ani Kerth** iz Celovca za 70. rojstni dan; gospodu **Francu Käferju-Doniževemu** na Klopcah za 60. rojstni dan; gospe **Eriki Muri** s Čezave na Žihpoljah za 50. rojstni dan; gospe **mag. Gabi Sitter** s Suhe za rojstni dan; gospe **Mici Kuchar** iz Lepene za rojstni dan; gospodu **dr. Valentinu Simi** iz Vetrinja za rojstni dan.

Prodaj sedem mesecev starega psa – pasme

LABRADOR

Tel. 0 42 28 / 32 98

KMEČKA IZOBRAŽEVALNA SKUPNOST (KIS)

vabi na praktični tečaj

OBREZOVANJE SADNIH DREVES

Obrezovanje je osnova za pridelek in kakovost sadja
sobota, 25. 2.: 1. Sele-Fara – teorija: kulturni dom Sele, praksa pri družini Pepija Oražeta od 9.00 do 12.00
2. Železna Kapla: teorija in praksa pri družini Dolinšek, Plaznica, od 14.00 do 17.00
Referent DI Ernst Dragaschnig, Kostanje
Prireditve podpira Posojilnica-Bank / Zadruga-market

Dober dan, Koroška

NEDELJA, 26. 2.

9:05 ORF 2

PONEDELJEK, 27. 2.

16:20 TV SLO 1

PREDVIDENA VSEBINA

»Pust EU« – Če v nedeljo ne bi bila pustna nedelja, ne bi verjeli, da se spet končuje zanimiv čas: norčije in šale smo zdaj pravzaprav od 11. novembra, torej od začetka pusta naprej pisali z veliko začetnico. In spričo take konstelacije ni čudno, da so si sodelavci in sodelavke slovenskega televizijskega sporeda ORF vzeli za vodilo skozi pustno oddajo prav najpomembnejši veliki črki avstrijske najsodobnejše zgodovine, namreč črki E in U. Kaj je torej ABC-da, ko pa imamo zdaj svetlo prihodnost EU, torej Evropske unije? In to ne le mi na televiziji, temveč tudi drugi koroški Slovenci. Zato torej: ne zamudite, naslov »Pust EU« namreč le zavaja. EU, to je za nas vse pravo označilo. In ni bodočnosti brez EU. Isto pa seveda velja tudi za DDK, torej Dober dan, Koroško. Ta pa se bo v nedeljo začela že ob 9.05. Pozor, da ne zamudite!!!

Radio Koroška

SLOVENSKE ODDAJE

- Četrtek, 23. 2.**
18.10 Rož – Podjuna – Zilja
Petek, 24. 2.
18.10 Kulturna obzorja
Sobota, 25. 2.
18.10 Od pesmi do pesmi – od srca do srca
20.05-21.00 Slovenski kulturni praznik!
Nedelja, 26. 2.
6.30 Dobro jutro na Koroškem – Duhovna misel
18.10 Dogodki in odmevi
Ponedeljek, 27. 2.
18.10 Bilčovs: Zakon in vsakdan. Punktualne rešitve ali piktogrami?
Torek, 28. 2.
18.10 Partnerski magazin: RIO – Kristus nad Brazilijo. Potopis.
Sreda, 1. 3.
18.10 Pepelnica

SLOVENSKI VESTNIK

Uredništvo

Tarviser Straße 16
9020 Celovec/Klagenfurt, Avstrija
tel. 0 46 3/51 43 00-30, 33, 34 in 40
faks 0 46 3/51 43 00 71.

Usmerjenost lista

seštevek mnenj izdajatelja in urednikov s posebnim poudarkom na narodnopolitičnem interesu.

Uredniki

Jože Rovšek, Sonja Wakounig,
Franc Wakounig

Izdajatelj in založnik:

Zveza slovenskih organizacij na Koroškem, Tarviser Str. 16
9020 Celovec/Klagenfurt
tel. 0 46 3/51 43 00, faks 0 46 3/51 43 00 71

Tisk

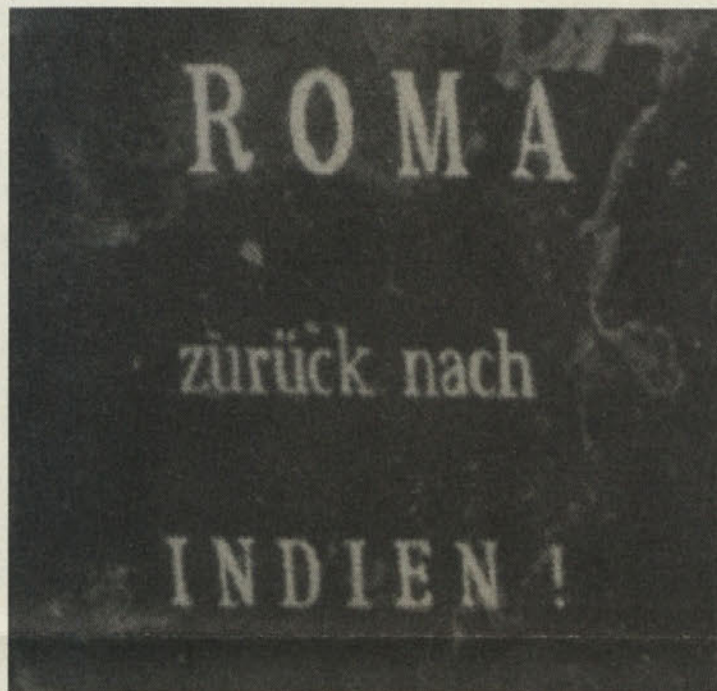
Založniška in tiskarska družba z o. j.
Drava, Tarviser Straße 16
9020 Celovec/Klagenfurt, Avstrija
tel. 0 46 3/50 5 66, faks 0 46 3/51 43 00 71

Vier tote Roma klagen an! Das offizielle Österreich reagiert geschockt!

Urpötzlich – so scheint es – treten 50 Jahre nach den Vernichtungsmaschinen von Auschwitz, Theresienstadt, Ravensbrück und Mauthausen wieder Menschen an, um andere, aufgrund ihrer Minderheitenzugehörigkeit zu vernichten. Wenn es hier von offiziellen Stellen wie der Aufstieg rechts-extremer bzw. neonazistisch orientierter Menschen als Phoenix aus der Asche geschildert wird, so ist das schlichtweg falsch. Nach meinem Dafürhalten ist es nur die logische Konsequenz einer jahrzehntelangen Entwicklung. Woher diese Behauptung?

Nach Kriegsende bemühte man/frau sich in Österreich – über 10 Jahre hinweg – der Täterrolle zu entfliehen und sich der Opferrolle zu bemächtigen. Österreich, das erste Opfer des Nazi-Regimes. Vergessen (!) waren die Jubelgesänge auf Hitlerdeutschland, die grenzlose Freude über den Anschluß. Um diese Opferrolle zu verdichten, zu erhärten, zu festigen, nahm man/frau sich sogar der noch überlebenden Menschen der Minderheiten in Österreich an. Jener Gruppen, denen man über viele Jahre nur Ablehnung und Geringschätzung entgegengebracht hatte. Die verpönte slowenische Minderheit Kärntens wurde zu treuen KärntnerInnen (man/frau besann sich des Abwehrkampfes), die Kroaten im Osten Österreichs wurden zu braven Burgenländern und Steirern usw. Zurückblickend muß gesagt werden, daß das nicht lange gutgehen konnte. Der Haß, die Mißachtung, die Herabwürdigung dieser Minoritäten zu Menschen minderer Rasse war damit nicht aus den Köpfen der anderen (ehemaligen Nazis) verschwunden. Die Umwand-

lung von Nationalsozialisten in Sozialdemokraten (quasi über Nacht) beinhaltete keinesfalls die Korrektur des verinnerlichten Menschenbildes aus dem Dritten Reich. Dieses Menschenbild (wir Arier – und die anderen) wurde durch viel Arbeit beim Wiederaufbau, Karrieresucht, Entwicklung in technischen Bereichen usw. wohl verdrängt («man sprach nicht darüber»), aber nicht vergessen, lediglich konserviert.

Das Grundmuster einer menschenverachtenden Geringschätzung anderer Menschen bzw. Minderheiten und Rassen wurde aber mittels Erziehung, im alltäglichen Sozialverhalten weitertradiert. Ich nehme mich nicht aus und nenne nur drei Beispiele aus dem Sprachgebrauch. »Streiten wie die Zigeuner!« »Feilschen wie ein Jude!« »Red nicht so windisch daher!«

Immerwieder wurde mit Negativzuschreibung operiert, wenn es um die Definition der

Minderheiten ging. Geduldet wurde es von offizieller Seite, unterstützt und gebilligt von den übrigen Menschen im Bundesgebiet. der »kleine Hitler, der wieder her mußte«, wurde bei solchen Auseinandersetzungen allzu oft neu heraufbeschworen. Von einem plötzlichen Aufblühen von Rechtsextremismus kann daher wohl kaum die Rede sein. Vielmehr verdichteten sich die Zeichen dafür, daß sich die rechts-

extreme Szene neu installierte und formierte bei all jenen, die dafür Sensibilität zeigten. Tragischerweise mußten erst vier Menschen sterben, um offiziell zuzugeben, was ohnehin schon viele ahnten bzw. wußten, insbesondere die betroffenen Minderheiten und Randgruppen. Es gibt eine rechtsextreme Szene, die scheinbar mächtig und nicht greifbar ist.

Wieder – 50 Jahre danach – leben Menschen in Todesangst, weil niemand weiß, wo als nächstes zugeschlagen wird.

Daß angesichts dieser Situation noch immer mit Zurückhaltung seitens der Exekutive gearbeitet wird, ist unfassbar, wohl aber erklärbar. Es ist erstens diese verinnerlichte, unbewußte Geringschätzung gegenüber Menschen aus Randgruppen und zweitens die immer evidente Annahme, daß diese doch eine gewisse Mitschuld an den Attentaten trifft. So mußte das offizielle Österreich erst alle Varianten (von Zigeunerfehde bis Selbstverschuldung) ausschließen können, um diese Tat dann zu verurteilen. Das Parlament gedachte der Roma als gleichwertige Menschen dieser Republik, bis sich Dr. Haider zu Wort meldete. Er sprach aus, was in vielen Menschen dieses Landes noch tief verankert ist, nämlich die Vorstellung von Zigeunern als Diebesgesindel, daß in »Straflagern« (so Haider) und nicht in KZ's vernichtet wurde. Es ist scheinbar leichter mit der Vergangenheit umzugehen, wenn die Toten posthum zu Verbrechern werden, um zu vergessen, daß sie als Menschen niedrigster Klasse, als Versuchsobjekte qualvoll zugrunde gerichtet wurden, Opfer einer krankhaften Ideologie waren (und sind!). Warum wohl sonst brauchte das Parlament wieder viele qualvolle Stunden, so wie Jahre zuvor der Kärntner Landtag (Haider sprach von einer vernünftigen Beschäftigungspolitik im Dritten Reich), um zu reagieren? Die Zurechtweisung Haider's durch die Abgeordneten war nach so viel verstrichener Zeit kläglich! Den Lippenbekenntnissen aller sollten Taten folgen. Aber wie?

Zunächst helfen verbale Bezeugungen des Mitgefühls nur kurzzeitig, wenn überhaupt. Längerfristig müßte es gelingen, die Geringschätzung gegenüber Minderheiten und Menschen anderer Herkunft zu beseitigen. Der Abbau von Vorurteilen kann aber nur im Dialog zwischen diesen Gruppen geschehen. Diese Forderung ist nicht neu und es gibt

diesen Dialog auch da und dort. Aber er ist sehr dürrig, sehr wackelig und er bewegt sich auf einer relativ hohen intellektuellen Ebene. Um dieses Miteinander auch in den Alltag einzubauen, muß es zunächst gelingen, jenen angst- und repressionsfreien Raum (auch auf politischer Ebene) zu schaffen, der einen Dialog erst ermöglicht. Es kann diesen Dialog nicht geben, wenn eine Gruppe immer aus der Position des Schwächeren heraus argumentieren muß. Politisch scheint die Sache fürs Erste einfach – und wird deshalb in Österreich so kompliziert. Jede Partei müßte in ihren Reihen VertreterInnen aller Volksgruppen und Minderheiten Österreichs haben, welche dann innerhalb dieser parteipolitischen Ideologie ihre gruppenspezifischen Anliegen einbringen, angehört bzw. unterstützt werden könnten. Diese Forderung deshalb, weil nicht anzunehmen ist, daß alle Menschen, die einer Minderheit angehören, auch die gleichen Probleme und Anliegen haben und schon gar nicht die gleichen Weltanschauungen. Immer noch wehren sich die Parteien erfolgreich gegen diese Forderung!

Wie kann Dialog bzw. -bereitschaft erreicht werden? Hier sind Projekte in kleinen Gruppen gefordert (z. B. in der Schule, in Vereinen, am Arbeitsplatz, in Betrieben), die sich auf einer praktisch vollziehbaren Ebene bewegen, weg von abstrakter Wissenschaftlichkeit. Auch die Wissenschaft ist gefordert, ihren Elfenbeinturm zu verlassen und sich an die Orte des Geschehens zu bemühen. Ebenso müssen sich Politiker und Menschen, die in der Öffentlichkeit etwas bewegen können, zu solchen Projekten bekennen und in sie investieren, um Österreich davor zu bewahren, noch einmal »50 Jahre danach« feiern zu müssen.

Mag. Silvia Guggenbichler,
Seeboden

Sprenvedanje

Na simpoziju »Cerkev na Koroškem leta 1945« v Tinjah 28. januarja t. l. sem od univ. prof. dr. Frankla prvič slišal »Windische«. Da ta izraz za Slovence na Koroškem uporablja univerzitetni profesor, ki je bil svoj čas generalni vikar Krške škofije, je pa zelo žalostno. Imam jih že prek sedemdeset in izraz »Windische« poznam le kot psovko oz. žaljivko!

Arbeit macht frei!

10. februarja letos sem pa v radiu slišal krškega škofa Kapellarija, ki je med drugim rekel: »Sarajevo ist ein großes KZ (konzentrationslager)«. V Kleine Zeitung 15. 2. pa berem: Bischof Kapellari: »Sarajevo ist zu einem KZ geworden«. Škof Kapellari je bil v Sarajevu. Prav, to je njegova st-

var, vendar ob tem pobaram gospoda: Kateri avstrijski škof je med drugo svetovno vojno obiskal kak kacet v takratni Ostmarki? Čisto v bližini Celovca, na Ljubelju, je bila podružnica KZ Mauthausen.

Pa še tole: Koliko paketov je tedanja Karitas poslala v omenjena taborišča? Da se lahko vse to zve, je treba samo malo pobrskati v arhivu pod imenom »Kadras«. Upam, da beleške tega škofa ne spadajo pod »Archivsperr« (kot npr. za pregnanega župnika Menteja, za katerega mi je škof Kapellari odgovoril: Das unterliegt der Archivsperr!).

Krškemu škofu dr. Kapellariju bi zastavil konkretno vprašanje: Kdaj se bo popravil (povrnil v prejšnje stanje) slovenski napis v kotmirški

cerkvi, ki so ga leta 1941 »pobajali« nacisti?

K temu primeru navajam samo del odgovora škofijskega sekretariata na moje pisanje z dne 30. decembra 1993: In der Frage der Wiederherstellung einer slowenischen Aufschrift in der Pfarrkirche Köttmannsdorf ist von seiten des Bischöflichen Ordinariates dem bereits Gesagten nichts mehr hinzufügen; Sie sollten sich trotzdem mit Pfarrer Michor diesbezüglich ins Einvernehmen setzen.

Ob tem moram javno povedati slednje: Če se ta krivica (nekaj slovenskih besed) ne popravi recimo do polovice tega leta, potem pa vem, da je krškemu ordinariatu za Slovence toliko kot meni za lanskega. Za Slovence torej nič, na Ulrichsberg pa gospodje hodijo med hitlerjance.

Kristi Lajčahar
(Kotmara vas)

Zveza slovenskih žena Vabilo

Proslava ob dnevu žena
sreda, 8. marec 1995, 14.00
hotel Obir, Železna Kapla

Program

uvodne misli
preds. ZSŽ Milena Gröblacher
slavnostni govor
prof. Katarina Lavš

Kulturni spored bodo oblikovali:

otroški zbor ljudske šole iz Železne Kaple
Mila Kačič – pesnica in igralka
Ciril Zlobec – pesnik

♥ Prisrčno vabljeni!

Nogometaši se že potijo

Za vse nogometaše so se spet začele resne priprave na drugi del nogometnega prvenstva. Povsod se že pošteno potijo, posebno intenzivno pa se pripravljajo nogometaši SAK, ki imajo pred seboj visok cilj – vstop v II. zvezno ligo. Igralci se v sodobnih slačilnicah v Grabštanju dobro počutijo, saj imajo na razpolago tudi prostor za gimnastiko in masažo. Pod popolnim nadzorstvom – igralci imajo uro, ki meri srčni utrip, trener dr. Ramšak pa meri mlečno kislino v krvi – poteka trening, ki je letos, glede na cilj, še posebno trd.

Trener dr. Ivan Ramšak je optimističen, čeprav priprave ne potekajo brez težav. Okrevanje Petscheniga, ki je do 28. 2. v Gradcu (dela izpit za maserja), sicer napreduje, vendar še ni povsem gotovo, če bo vigredi lahko igral. Zato je SAK za vigredni del prvenstva pridobil novega levega napadalca Uweja Paulitscha, ki prihaja iz Štajerske in je v zadnjih letih igral v Brežah. V koroški ligi je sodil med najhitrejšie napadalce. Od njega trener Ramšak pričakuje 6 do 8 zadetkov.

W. Eberhard je spet v Nemčiji na šolanju, kjer pa ima

možnost za trening pri AC Nürnberg.

Tudi kapetan Ch. Wölbl ima do 3. marca tečaj s cariniki, kar seveda ni ugodno za trening, vendar se Ramšak zanese nanj in ve, da bo sam nadaljeval s treningom, saj se zaveda svoje naloge in odgovornosti.

Probleme s kolenom pa je imel tudi R. Savič. Potreben je bil manjši operacijski poseg, vendar z njim lahko računamo ob začetku vigrednega prvenstva.

M. Smid in S. Sadjak pa imata prav v tem tednu, ko se SAK odpelje na priprave, smučarski tečaj na Pedagoški akademiji, katerega pa se morata obvezno udeležiti.

Torej precej manjših in večjih problemov, katerih pa se trener dr. Ramšak ne boji, kajti zaupa svoji ekipi, ki je v zadnjih letih dozorela in je pripravljena na hud boj za dosego visokega cilja.

SAK pa se bo 3. marca odpravil na priprave v Istro, prej pa bo odigral še nekaj prijateljskih tekem.

SAK II-ekipa trenerja Mihe Kreutza se trenutno nahaja na pripravah v Medulinu. Moštvo se je pridružil igralec iz Globasnice Lukas Kordes, iz

ekipe pa je odšel mladi Mario Buchwald (v Globasnico). Tudi Flori Mohor je spet v moštvu, v glavnem pa trener Kreutz računa z mladimi, ki letos še ne bodo dosegli prvega mesta, pač pa je prepričan, da bodo z vztrajnim delom ta cilj lahko dosegli že v prihodnji sezoni.

V precejšnjih težavah se trenutno nahaja nogometni klub v Globasnici, kateremu bodo v vigrednem delu manjkali kar štirje igralci (Hren, Kordes, Pleschgatter, Fera). Z mladimi igralci, katere hočejo vključiti v prvo ekipo, pa bo gotovo težko ohraniti mesto v podlgi.

Tudi v Bilčovsu je v ospredju vključevanje domačih igralcev v prvo ekipo, vendar je tam situacija veliko boljša, saj trenutno zasedajo odlično 2. mesto.

V glavnem v zimskem prestopnem roku tudi pri moštvih, ki igrajo v 1. razredu – Sele, Šmihel, Dobrla vas in Železna Kapla – ni prišlo do bistvenih sprememb. Vsa moštva se seveda že dobro pripravljajo na začetek vigrednega prvenstva, ki bo 18. oz. 19. marca. Za SAK pa se bo prvenstvo nadaljevalo teden navrh.

ŠAH – SLOVENSKA GIMNAZIJA V CELOVCU

Uspešna premiera z rekordno udeležbo

Organizatorji turnirja Marko in Boris Gallob, med njima Dunja Lukan

67 dijakov in dijakinj na izbirnem tekmovanju za koroško šolsko prvenstvo

Šahovska igra je med dijaki slovenske gimnazije očitno izredno priljubljena športna panoga. Prvič organiziranega izbirnega tekmovanja za že tradicionalno prvenstvo koroških šol se je pretekli teden v Mladinskem domu SŠD v Celovcu udeležilo kar 67 dijakov in dijakinj v starosti od deset do 14 let.

Kvaliteta turnirja je bila presenetljivo visoka, saj so se nekateri mladi šahisti predstavili kot perspektivni igralci, ki bi se lahko že kmalu vključili tudi v koroško klubsko prvenstvo oz. igrali na odprtih mladinskih turnirjih. Turnir se je izvedel v treh skupinah, ki so jih vodili letošnja maturantka ZG in ZRG za Slovence in koroška mladinska prvakinja v šahu Dunja

Lukan ter brata Boris in Marko Gallob, dijaka 7. razreda SG, ki prav tako štejeta med najboljše mladinske igralce na Koroškem.

REZULTATI:

1. Skupina/fantje: 1. Roman Weber 5 točk, 2. - 4. Stefan Reichmann, Roman Metsch, Aleksander Errenst - po 4; dekleta: 1. Janja Kolter 3.
2. skupina/fantje: 1. Matej Hudl 5, 2. - 3. Marcel Smolej in Adijan Ciomaga po 4, 4. Aleksander Kert 3,5.
3. skupina/fantje: 1. Luka Korošec 5, 2. - 4. Samo Korošec, Benjamin Petek in Kristijan Kelih po 4. dekleta: 1. Eva Gallob 4.

Ekipo ZG in ZRG za koroško šolsko prvenstvo, ki bo predvidoma sredi meseca maja letos, bo sestavil prof. Mirko Laussegger. I.L.

SMUŠKI SKOKI

Skoki za Avstrijski pokal v Zahomcu

Na nedeljski tekmi mladih skakalcev za avstrijski pokal so se Zahomčani kar dobro odrezali. Prireditelj je potekala v lepem vremenu, udeležili pa so se številni skakalci iz zveznih dežel, med gosti pa se je kot posebnost znašel tudi Kitajec.

Na tekmi bi skoraj »padel« rekord skakalnice, vendar je Günter Kaiser ob dolžini 80 m podrsal. Prireditelji, Športno društvo Zahomc in Deželni nordijski center, pa so imeli tudi precej sreče z vremenom, saj je bilo še v soboto na ska-

kalnici zelo malo snega, pa še ta je bil precej leden, zadnji čas pa je zapadlo nekaj svežega.

REZULTATI:

Šolarji I: 1. Thomas Neurauther, 2. Stefan Turnbichler (oba Tirolska), 3. Hans Millonig (Koroška-Zahomc), 7. in 9. mesto Stefan Kaiser in Christoph Kreutzer (oba Zahomc).

Šolarji II: 1. Markus Eigentler (Tirolska), 2. Michael Auer (Štajerska), 3. David Krainer (Tirolska).

Mladina I: Karl Heinz Dörner,

Fabian Ebenhoch (oba Predarlška), 3. Falko Krismayr (Tirolska). V tej skupini je 7. mesto osvojil Werner Müller.

Mladina I-gostje: Xing Wang (Kitajska)

Mladina II: Stefan Mätzler (Predarlška), 2. Werner Scherthaner (Salzburg), 3. Mario Friedwagner (Zgornja Avstrija).

Juniorji: 1. Thomas Kuglitsch (Koroška-Zahomc), 2. Martin Stöckl (Salzburg).

V splošnem razredu pa je kot rečeno zmagal nesojeni novi prvak skakalnice Zahomčan Günter Kaiser in bil tudi najboljši tekmovalac dneva.

Slovenska športna zveza, Slovensko planinsko društvo in SPD »Rož« v Šentjakobu vabijo na

XVII. zimski pohod Arihova peč 95

v nedeljo, 5. marca s pričetkom ob 9. uri

Štart bo spet pri Polancu na Cemernici/Hodnina

Pohod bo posvečen padlim borcem pod Arihovo pečjo s poudarkom praznovanja 50-letnice zmage nad fašizmom

Pust, pust krivih ust – malo za šalo, malo zares

Iniciativa za demokratično zastopstvo koroških Slovencev na demokratičen način ukaže za končno uresničitev ciljev iniciative, in to brez vsakega hrupa in brez narodnega katastra, takojšno spremembo nedemokratičnih sistemov v vodstvu koroških Slovencev in njihovih odborov:

1. Andrej Wakounig bodi novi predsednik Zveze slovenskih organizacij (ZSO)!

2. Dr. Sturm na demokratičen način zapusti ZSO. Da ne bo popolnoma izginil s koroškega obzorja, kakor njegov predhodnik inž. Feliks Wieser, lahko prevzame kako funkcijo v Rizzijevem društvu, kar bi mu za bodočnost zagotovilo mesto predsednika v narodnostnem sosvetu.

3. Andrej Wakounig si kot predsednik ZSO demokratično iz-

Razglas sobratom koroškim Slovencem

voli nadaljne člane odbora: – Vladimir Wakounig ostane šef-ideolog ZSO; Franc Wakounig postane glavni urednik Slovenskega vestnika; Joža Wakounig naj bo predsednik koroških partizanov; Sonja Wakounig pa prevzame predsedstvo Zveze slovenskih žena ...

4. Narodni svet koroških Slovencev se na demokratičen način vključi v Zvezo slovenskih organizacij. »Naš tednik« preneha izhajati (če bo Andrej zavladal in Sturm ne bo več predsednik ZSO, že tako ne bo imel kaj pisati).

Urednika te gazete (NT); Silvo K. in Janko K. dobita službo portirja v Tarviser Str. 16.

5. Krščanska kulturna zveza in Slovenska prosvetna zveza se združita takoj ko bo najden kak Wakounig, ki bi prevzel mesto

predsednika združene kulturne centrale.

6. Milena Gröblacher, Janez Wutte-Luc in Marijan Šturm prejmejo za uvidenost, da jim je končno odklenkalo, in za prostovoljen in tih odhod s političnega odra TIŠLERJEVO NAGRADO 1996, Tevž Grilc, Pavel Apovnik in Karl Smolle pa častno članstvo v DRUŠTVU UPOKOJENCEV ŠENTJAKOB V R.

Odslej bomo tistih 650 koroških Slovencev, kar nas bo ostalo in kateri smo se udeležili temeljnega glasovanja, živeli v slogi in enotnosti, dokler nas vrag ne vzame.

Celovec, v pustu 1995
Iniciativa za demokratično zastopstvo koroških Slovencev (podpisi hranjeni v uredništvu SV)

Idejo ukradel in priredil za morda ne čisto neznane okoliščine: Kristijan Schellander